

ה מוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

דו"ח מסכם על ניהול קובץ בריאות בחודשים דצמבר 2009 – פברואר 2010

וחישוב מפתח החלוקה ליום 1.4.2010

1. כללי

דו"ח מסכם זה יפורטו תהליכי העבודה והחישובים אשר בוצעו בקובץ הבריאות המרכזי, במשך החודשי דצמבר 2009 – פברואר 2010 לקראת חישוב מפתח החלוקה ליום 1.4.2010, שלפיו יחלק המוסד את כספי ביטוח בריאות ותשלומים אחרים בין קופות החולים השונות.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי שנכנס לתוקף ב-1 בנובמבר 2006 קובע כי המוסד לביטוח לאומי יחשב לכל קופת חולים את השיעור מהסכום לחלוקה אחת לחודש במקום אחת לשלושה חודשים כנהוג עד כה.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובתקנותיו קיימות הוראות והגדרות לקביעת חוג המבוטחים ודרכי רישום. נזכיר את העיקריות שבהן:

- א. סעיף 4(א) לחוק הקובע חברות בקופה אחת בלבד.
- ב. סעיף 58 לחוק (בתוקף מ-1 במרס 2001) המגביל את זכאותו לשירותי בריאות של תושב ישראל ששהה בחוץ לארץ במשך שנתיים ויותר וכן של מי שחדל להיות תושב ישראל.
- ג. סעיף 68(ב) לחוק הקובע מניעת חברות כפולה.
- ד. תקנה 2(א) לתקנות רישום ונוהלי מעבר הכוללת הנחיות לרישום ילדים של הורים המבוטחים בקופות שונות.

יצוין כי עפ"י תיקון תקנות רישום בקופת חולים ונוהלי מעבר שנכנס לתוקפו ב-1 בינואר 1998, הרישום בקופת החולים מתבצע באמצעות סניפי רשות הדואר בלבד, במקום רישום בקופות החולים עצמן, שהיה נהוג עד אז.

כמו כן, תיקון סעיף 5 לחוק (תיקון מס' 45) שנכנס לתוקף ב-1 באוגוסט 2009 קובע שישה מועדים אפשריים בכל שנה למעבר מקופת חולים אחת לאחרת (1 בינואר, 1 במרס, 1 במאי, 1 ביולי, 1 בספטמבר ו-1 בנובמבר), במקום 4 מועדים בשנה עד כה.

כידוע, עפ"י תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות חולים) התשנ"ה-1995, אין לכלול בחישוב "שיעור החלוקה" את האוכלוסיות הבאות:

א. תושב ישראל הנמצא מחוץ לישראל תקופה העולה על שנתיים רצופות ובכל אחת משנים אלה לא היה בישראל למעלה מ-90 ימים.

ב. תושב ישראל שנמצא במעצר או במאסר למעלה מ-12 חודשים.

כמו כן, החישובים נעשו בהתאם למשקלות לפי גיל עפ"י התיקון לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות החולים) (תיקון), התשס"ה-2005, שנכנס לתוקף ב-1 ביולי 2005.

להלן המשקלות לפי גיל:

<u>גיל</u>	<u>נקודות</u>
עד 1	1.55
עולה על 1 עד 5	0.96
עולה על 5 עד 15	0.47
עולה על 15 עד 25	0.40
עולה על 25 עד 35	0.57
עולה על 35 עד 45	0.68
עולה על 45 עד 55	1.07
עולה על 55 עד 65	1.69
עולה על 65 עד 75	2.86
עולה על 75 עד 85	3.56
עולה על 85	4.06

2. השינויים בקובץ בחודשים דצמבר 2009 – פברואר 2010

א. קליטת הצהרות

החוק קובע כי מבוטח חדש שהצהרתו נתקבלה עד 28.2.2010 יירשם בקובץ מיידית, ואילו מעברים מקופה לקופה שהוגשו עד 15.3.10 ייכנסו לתוקף ב-1.5.2010.

הצהרות אלו נבדקו במחלקת הבקרה כדי לאמת את שלמות הפרטים בהצהרות, זיהוי התושב והפרטים האישיים מול מרשם התושבים ועוד.

להלן הנתונים על קליטת הצהרות בתקופה זו, וכן על מספר הנפשות הרשומות בהצהרות:

קליטת הצהרות מרשות הדואר, בחודשים דצמבר 2009 – פברואר 2010

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
--------	------	--------	-------	---------	--

מספר הצהרות – לפי מצב הרשומות

4,600	7,220	3,500	7,370	22,690	סך הכול
4,380	6,660	3,340	6,600	20,980	תקינות
160	400	140	620	1,320	שגויות
60	160	20	150	390	לא מזוהות

מספר מבוטחים לפי גיל – מהצהרות תקינות

6,602	7,510	6,356	9,961	30,429	סך הכול
2,538	2,060	2,959	4,139	11,696	עד 15
1,287	1,159	1,151	1,758	5,355	15-25
1,255	1,968	961	1,841	6,025	25-35
688	1,013	668	1,147	3,516	35-45
361	560	362	549	1,832	45-55
299	415	145	273	1,132	55-65
105	213	67	144	529	65-75
69	122	43	110	344	75+

מספר המבוטחים שבלוח אינו כולל בין היתר:

- כ-1,320 נפשות שהיו רשומות כבר באותה קופה והוגשה הצהרה נוספת;
- כ-35 נפשות השייכות כבר לקופה, אך התקבלה עבורן הצהרה נוספת הגוברת על הרישום שנעשה בעבר בצורה אוטומטית כגון ילדים בני 18;
- כ-770 נפשות שהגישו טופס ביטול בו הודיעו על רצונם להישאר בקופה הקודמת.

במניין ההצהרות כלולות גם הצהרות השייכות לסוגים המפורטים לעיל.

ב. עדכון מצבת הנפשות המבוטחות

בסיום קליטת ההצהרות נערכו הפעולות הבאות:

1. הפחתת מקרי פטירה על פי מידע ממרשם התושבים לפי הפרוט הבא:

פטירות בחודשים דצמבר 2009 – פברואר 2010 לפי קופות

סך הכול	10,402
קופ"ח כללית	7,301
קופ"ח לאומית	787
קופ"ח מכבי	1,597
קופ"ח מאוחדת	717

2. הוספת ילדים על פי המידע על לידות חדשות מקובץ ילדים (ששויכו לקופה בה מבוטח מקבל קצבת הילדים), לפי הפירוט הבא :

לידות בחודשים דצמבר 2009 – פברואר 2010 לפי קופות

סך הכול	42,444
קופ"ח כללית	20,967
קופ"ח לאומית	3,938
קופ"ח מכבי	10,161
קופ"ח מאוחדת	7,378

3. הפחתת אנשי צבא קבע, צבא סדיר ואסירים מעל לשנה, כדי למנוע הכללתם בחישובים.

ג. קליטת בעלי דרכונים

להלן מספר "הדרכוניטסים" הרשומים בקופות החולים בסוף פברואר 2010 :

דרכוניטסים לפי קבוצת גיל וקופה - 28.2.2010

גיל	סך הכול	כללית	לאומית	מכבי	מאוחדת
סך הכול	23,789	2,876	992	1,715	18,206
עד 1	1,430	546	88	37	759
5-1	5,862	1,225	266	172	4,199
15-5	5,397	631	228	392	4,146
25-15	3,501	146	122	291	2,942
35-25	5,231	95	141	374	4,621
45-35	1,291	52	65	195	979
55-45	502	45	21	130	306
65-55	272	36	21	67	148
75-65	149	43	15	29	62
85-75	116	44	19	18	35
+ 85	38	13	6	10	9

הנתונים מצביעים על גידול של כ-400 דרכוניסטים שנרשמו בקופות החולים לעומת מספרם בסוף הרבעון הקודם. בנוסף לכך, כ-8,860 בעלי דרכונים קיבלו מספר מזהה אך טרם נרשמו בקופות החולים.

ד. מבטחים השהים בחו"ל

כזכור, התקנות מחייבות את המוסד שלא לכלול בנוסחת החישוב את אלה אשר שהו בחו"ל יותר משנתיים ובמשך תקופה זו לא היו בארץ במשך 90 יום בכל שנה. לשם כך נערכה הפגשה עם קובץ משטרת הגבולות ומקרים אלה סומנו בקובץ בסימן מיוחד שמשמעותו אי הכללה בחישוב הקפיטציה. ברור כי עובדה זו איננה שוללת את זכותם לקבל את מלוא השירותים הרפואיים בקופה בה הם מבטחים.

135,223	מספר השהים בחו"ל מעל שנתיים ליום 1.1.2010
<u>7,120</u>	בתוספת: שוהים בחו"ל שנוספו ברבעון האחרון
	142,343
<u>8,849</u>	ובניכוי שוהים שחזרו ארצה בתקופה זו
133,494	יתרת השהים בחו"ל שלא נכללו בחישוב ב-1.4.2010

הנתונים מצביעים על ירידה של כ-1,700 מבטחים השהים בחו"ל בהשוואה לסוף הרבעון הקודם.

מספר השהים בחו"ל אינו כולל כ-140 מבטחים אשר היה רשום לגביהם יציאה לחו"ל מלפני שנתיים ויותר ולאחר מכן קיבלו אחת מארבעת גמלאות המוסד: הבטחת הכנסה, אבטלה, סיעוד ותגמולי מילואים.

להלן התפלגות המבטחים שבוטל להם הסימון של שהות בחו"ל החל מ-1.4.2010:

מקבלי גמלאות שבוטלה

להם שהות בחו"ל

סך הכול	142
כללית	66
לאומית	12
מכבי	44
מאוחדת	20

להלן התפלגות השוהים בחו"ל לפי קבוצות גיל בכל קופה :

שוהים מעל שנתיים בחו"ל לפי קבוצת גיל וקופה ב-28.2.2010

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
0	0	0	0	0	עד 1
757	1,642	260	1,358	4,017	5-1
3,104	7,996	1,466	5,946	18,512	15-5
3,234	7,631	2,182	8,410	21,457	25-15
4,529	10,730	2,716	14,916	32,891	35-25
3,796	11,049	1,915	7,962	24,722	45-35
1,707	5,303	1,147	4,218	12,375	55-45
1,183	3,553	691	3,157	8,584	65-55
624	2,003	457	1,868	4,952	75-65
414	1,123	309	1,750	3,596	85-75
157	533	175	1,523	2,388	+ 85
19,505	51,563	11,318	51,108	133,494	סך הכול

כ-38% מהשוהים בחו"ל מבוטחים בקופ"ח מכבי, כ-39% בקופ"ח כללית, כ-15% בקופ"ח מאוחדת וכ-8% בקופ"ח לאומית.

להלן מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ביום 28.2.2010, לפי משך השהייה בחו"ל :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	משך השהייה בחו"ל
7,901	18,947	3,880	19,217	49,945	2-3 שנים
2,615	7,052	1,576	7,139	18,382	3-4 שנים
2,361	6,525	1,360	6,148	16,394	4-5 שנים
5,117	15,326	3,445	13,397	37,285	5-10 שנים
1,511	3,713	1,057	5,207	11,488	מעל 10 שנים
19,505	51,563	11,318	51,108	133,494	סך הכול

השוהים בחו"ל בתקופה של עד 5 שנים מהווים כ-63% מסך השוהים בחו"ל שנתיים ומעלה.

ה. הגבלת זכאותם של תושבים ששהו בחו"ל – סעיף 58 לחוק

עפ"י תיקון סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות, תושב ישראל השוהה בחו"ל לאחר ה-1 במרס 2001 במשך שנתיים רצופות או יותר שבהן לא שילם דמי ביטוח בריאות, לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות מקופות חולים בארץ, אלא לאחר "תקופת המתנה" של חודש כנגד כל "שנת היעדרות" (החל מ-1.11.2008).

כמו כן, מי שחדל להיות תושב ישראל וחזר להתגורר בארץ מה-1 במרס 2003 ואילך ויוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי, לא יהיה זכאי לקבל שירותים רפואיים בארץ אלא לאחר "תקופת המתנה".

להלן התפלגות התושבים והלא-תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק ושנקבעה להם "תקופת היעדרות":

1.3.2010 – תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק

לא תושבים	תושבים						סך הכול	גיל
	לא חבר	מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך כל התושבים		
377,205	16,877	5,265	12,998	3,595	14,587	53,322	430,527	סך הכול
13,873	2,931	1,325	2,997	987	3,372	11,612	25,485	18-24
63,837	2,137	1,624	3,269	983	4,784	12,797	76,634	25-34
81,545	1,929	967	2,523	577	2,116	8,112	89,657	35-44
72,431	2,536	506	1,503	371	1,215	6,131	78,562	45-54
70,630	3,649	328	1,022	224	897	6,120	76,750	55-64
30,781	1,854	227	739	178	604	3,602	34,383	65-74
18,833	848	193	609	164	735	2,549	21,382	75-84
25,275	993	95	336	111	864	2,399	27,674	+85

מספר השוהים בחו"ל שנקבעה להם "תקופת היעדרות" גדל בכ-15,000 לעומת הרבעון הקודם. להלן התפלגותם לפי מספר שנות היעדרות:

1.3.2010 – תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל לפי מספר שנות היעדרות

מספר שנות היעדרות						סך הכול
9-8	7-6	5	4	3	2	
324,525	33,299	13,752	16,267	16,023	26,661	430,527

יתר על כן כ-2,970 תושבים שחזרו להתגורר בארץ בשנה האחרונה, חייבים ב"תקופת המתנה" בתחילת מרץ 2010 כדלקמן:

חודשי המתנה	סך הכול	כללית	לאומית	מכבי	מאוחדת	לא חבר
סך הכול	2,973	1,038	201	772	371	591
עד 4 חודשים	508	201	34	154	64	55
5-6 חודשים	2,172	767	158	541	287	419
7-8 חודשים	68	20	0	30	4	14
10-12 חודשים	132	42	8	41	14	27
14-16 חודשים	93	8	1	6	2	76

מי שחייבים ב"תקופת המתנה" כאמור, יכולים לפדותה באמצעות "תשלום מיוחד" הקבוע בחוק (9,270 ₪ החל מינואר 2010), ויוכלו לקבל את השירותים הרפואיים מיום תום תקופת התשלום (בתנאי שהוכרו כתושבי ישראל).

בחודשים דצמבר 2009 – פברואר 2010, כ-96 שוהים בחו"ל שילמו לראשונה את "התשלום המיוחד" כאמור.

כמו כן, כ-1,490 מבוטחים סיימו את "תקופת המתנה" במהלך הרבעון האחרון, וחזרו להיות זכאים לשירותי בריאות.

1. קביעת תושבות והחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ושירותי בריאות

עפ"י סעיף 3א לחוק, מי שאינו רשום בקופת חולים ומבקש להירשם, יגיש למוסד בקשה לקבלת אישור כי הוא תושב. לאחר קביעת תושבותו, המוסד ירשום אותו (ואת ילדו הקטין) בקופת החולים שצוינה בבקשה לקביעת תושבות, ויודיע על כך לקופת החולים.

להלן התפלגות המבוטחים ששויכו לקופת החולים ע"י הביטוח הלאומי (באמצעות טופס בל/666) בחודשים דצמבר 2009 – פברואר 2010:

2,806	סך הכול
1,128	כללית
173	לאומית
1,003	מכבי
502	מאוחדת

כמו כן, המבוטח זכאי להחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ובעד שירותי בריאות בתקופה שממועד תחילת תושבותו עד למועד שבו ניתנה הודעת המוסד.

להלן מספר החזרי תשלומים שבוצעו בחודשים דצמבר 2009 – פברואר 2010:

סך הכול	109
החזר תשלום בעד שירותי בריאות	50
החזר תשלום בעד ביטוח רפואי	59

ז. בני זוג המבוטחים בקופות שונות

במסגרת חישובי המפתח, נספרו גם בני זוג אשר רשומים בקופות השונות כאשר הילדים שויכו לקופה המבטחת את מקבל קצבת הילדים (ברוב המקרים זאת האם), אלא אם שני בני הזוג החליטו אחרת.

שני בני זוג המבוטחים בקופות שונות ליום 1.4.2010

צירופי קופות	סך הכל נפשות (1.4.2010)	מספר זוגות	
		1.1.2010	1.4.2010
כללית + לאומית	130,700	34,685	35,134
כללית + מכבי	281,966	77,751	79,015
כללית + מאוחדת	153,813	40,941	41,532
מכבי + לאומית	50,137	13,259	13,470
לאומית + מאוחדת	36,627	9,120	9,302
מכבי + מאוחדת	72,917	19,415	19,756
סך הכול	726,160	195,171	198,209

בתוך הקובץ עצמו רשומים כ-1,594,740 זוגות נשואים ומכאן כי 12.4% מהם מבוטחים בקופות שונות, המצביע על המשך העלייה בממדי התופעה הזו.

ח. הצטרפות עולים חדשים לפי קופות

בחודשים דצמבר 2009 – פברואר 2010, הצטרפו לקופות החולים כ-3,320 עולים חדשים לפי הפרוט הבא:

סך הכול	3,316
כללית	1,025
לאומית	153
מכבי	1,529
מאוחדת	609

מהנתונים בולט במיוחד משקלם של העולים החדשים שנרשמו ברבעון זה בקופת חולים מכבי (כ-46% מכלל העולים), הגבוה בהרבה מחלקה של הקופה בכלל המבוטחים (כ-25%).

3. פרטים על הקובץ לפי קבוצות גיל

אוכלוסיית הקובץ המעודכן משמשת בסיס לחישוב המפתח לחלוקת כספי ביטוח בריאות החל מ-1 באפריל 2010. לאחר השלמת תהליכי העדכון של הקובץ כפי שצוין לעיל, בדיקות מול מרשם התושבים ורישום עדכונים ממקורות שונים התקבלה ההתחלקות הבאה:

מאוחדת		מכבי		לאומית		כללית		סך הכול		קבוצות גיל
נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	
1,003,605	1,023,110	1,818,488	1,870,051	684,128	695,446	3,899,195	3,950,303	7,405,416	7,538,910	סך הכול
26,656	26,656	38,258	38,258	14,503	14,503	80,623	80,623	160,040	160,040	עד 1
105,569	106,326	152,204	153,846	56,527	56,787	300,589	301,947	614,889	618,906	5-1
222,062	225,166	351,756	359,752	139,942	141,408	651,585	657,531	1,365,345	1,383,857	15-5
144,682	147,916	219,737	227,368	109,657	111,839	558,351	566,761	1,032,427	1,053,884	25-15
146,392	150,921	248,502	259,232	93,359	96,075	600,955	615,871	1,089,208	1,122,099	35-25
133,211	137,007	295,142	306,191	81,972	83,887	410,400	418,362	920,725	945,447	45-35
94,226	95,933	209,665	214,968	75,151	76,298	400,980	405,198	780,022	792,397	55-45
74,131	75,314	166,292	169,845	57,653	58,344	398,810	401,967	696,886	705,470	65-55
34,021	34,645	81,823	83,826	29,850	30,307	244,765	246,633	390,459	395,411	75-65
16,931	17,345	41,656	42,779	18,943	19,252	181,434	183,184	258,964	262,560	85-75
5,724	5,881	13,453	13,986	6,571	6,746	70,703	72,226	96,451	98,839	+ 85

בלוח זה מוצגים הנתונים על כלל המבוטחים בקופות לצד הנתונים על האוכלוסייה הכלולה בחישוב השיעור לחלוקה. ההבדל בין 2 הסדרות הנו מספר המבוטחים השוהים בחו"ל יותר משנתיים.

אחוז השינוי במספר המבוטחים ב-31.3.2010 לעומת 31.12.2009

0.43	סך הכול
0.34	כללית
0.42	לאומית
0.53	מכבי
0.60	מאוחדת

ברבעון האחרון, האוכלוסייה המבוטחת בקופות החולים גדלה בכ-0.4%. שיעור הגידול איננו אחיד בין הקופות, שכן הקופות החולים מכבי ומאוחדת גדלו בשיעור גבוה יותר מזה של קופות החולים כללית ולאומית.

4. חישוב מפתח החלוקה

כאמור, מפתח החלוקה מחושב על פי הנפשות משוקללות בגיל בכל קופה, לפי ההתפלגות הבאה:

7,582,556	סך הכול
4,300,757	כללית
652,668	לאומית
1,743,282	מכבי
885,849	מאוחדת

תוצאות החישוב באחוזים הן:

מ-1.4.2010	מ-1.3.2010 עד עד 31.3.2010	קופת חולים
100.000	100.000	סך הכול
56.719	56.740	קופ"ח כללית
8.607	8.604	קופ"ח לאומית
22.991	22.985	קופ"ח מכבי
11.683	11.671	קופ"ח מאוחדת

התוצאות מצביעות על ירידה בחלקה של קופת החולים כללית, וגידול מקביל במשקלן של יתר קופות החולים.

כספי ביטוח בריאות וסכומים נוספים המוגדרים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות, יחולקו על פי מפתח חדש זה החל מ-1 באפריל 2010.